

Mreža MaMa

Delovni zvezek
MLADOKRACIJA
DEMOKRACIJA ZA MLADE

MLADINSKI
SVET
SLOVENIJE
NATIONAL
YOUTH
COUNCIL
OF SLOVENIA

Erasmus+

Delovni zvezek
MLADOKRACIJA
DEMOKRACIJA ZA MLADE

KAZALO

O MREŽI MaMa	1
O PROJEKTU MLADOKRACIJA.....	1
1. AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO	2
Participacija.....	2
Kaj je aktivno državljanstvo.....	2
Politična participacija.....	2
Volitve.....	3
Volitve v Sloveniji	3
Volilna pravica.....	5
Demoracija.....	6
Občina ≠ upravna enota.....	8
Kaj je občina?	8
Kaj je upravna enota?.....	8
Primeri dobrih praks.....	11
Viri.....	11

O MREŽI MaMa

Zavod mladinska Mreža MaMa je organizacija, ki združuje in zastopa organizacije, ki opravljajo dejavnosti mladinskih centrov v Sloveniji za namene podpore mladim in njihovega kakovostnejšega preživljanja prostega časa ter boljšega življenja v družbi.

Mreža MaMa je vključujoča nacionalna mrežna organizacija akterjev mladinskega dela v Sloveniji in skrbi ter zagovarja interese in potrebe mladinskih centrov po Sloveniji, je:

- učeča se organizacija, ki s profesionalnim pristopom do dela ter družbeno odgovornostjo in proaktivnim delovanjem usmerjenim v vsebino prispeva k razvoju celotne skupnosti, še posebej za mladega človeka,
- združuje 50 mladinskih centrov,
- izvaja različne nacionalne in evropske projekte,
- se vključuje v različne zagovorniške aktivnosti na lokalni, nacionalni in evropski ravni,
- sodeluje z različnimi lokalnimi in nacionalnimi organizacijami,
- sodeluje pri pripravi različnih ukrepov za mlade (ukrepi APZ).

O PROJEKTU MLADOKRACIJA

Mreža MaMa kot nacionalna mrežna organizacija vidi mladinski dialog kot strateško področje, ki ji odpira nova vrata do odločevalcev in zastopanja interesov mladinskih centrov in mladinskega dela.

Mladokracija je projekt, ki postavlja v ospredje mladega človeka in mu omogoča, da je aktiven državljan na vseh nivojih — lokalnem (regionalnem), nacionalnem in nadnacionalnem. S tem namenom bo projekt zasledoval in prispeval h ključnim ciljem mladinskega dialoga: povezati EU z mladimi, enakost vseh spolov, vključujoča družba, informacije in konstruktivni dialog, duševno zdravje in dobro počutje, korak naprej za podeželsko mladino, kakovostne zaposlitve za vse, kakovostno učenje, prostor in participacija za vse, trajnostna zelena Evropa za vse, mladinske organizacije in evropski programi.

Namen projekta je, da mlade seznanimo z delovanjem procesov odločanja na vseh ravneh aktivnega delovanja družbe ter jih aktivno vključimo v dialoge z odločevalci, s katerimi bodo skupaj razmišljali o njihovi prihodnosti.

Najpomembnejše teme projekta so:

- državljanstvo EU, zavest o EU in demokracija
- mladi (sodelovanje, mladinsko delo, mladinska politika) doseganje nivoja
- politike/dialoga z odločevalci

1. AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO

PARTICIPACIJA

Veliki slovar tujk besedo participacija definira kot:

- sodelovanje, (so)udeležba in
- sodelovanje državljanov pri odločanju in pri vseh dejavnostih družbenega življenja; sodelovanje zaposlenih pri odločanju...

Slovar slovenskega knjižnega jezika besedo participacija definira kot:

participácija –e ž (á) knjiž. udeležba, sodelovanje:

participacija delavcev pri odločanju; participacija med občinami za pospeševanje kulturnih dejavnosti; participacija in udejstvovanje ljudi v prostem času / ob participaciji občine bodo obnovili spomenik · žarg. plačati participacijo prispevek za zdravstveno storitev ♦ ekon. participacija pri dohodku.

KAJ JE AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO

Aktivno državljanstvo ni le redno udeleževanje volitev, referendumov ali spremljanje političnega dogajanja, je veliko več kot to.

Pomeni širše, vsesplošno aktivno delovanje državljanek in državljanov na različnih družbenih področjih za splošno družbeno korist in ne le za uresničevanje osebnih interesov. Temelji na medsebojnem spoštovanju, nenasilju in na zagotavljanju človekovih pravic ter upoštevanju demokratičnih vrednot.

POLITIČNA PARTICIPACIJA

- **Konvencionalna:** glasovanje na lokalnih in državnih volitvah, glasovanje na referendumih, kandidiranje za politično funkcijo, sodelovanje v volilni kampanji, prepričevanje ljudi o izbiri kandidata ali stranke, aktivno delovanje v politični stranki in finančni prispevek kandidatu za politično funkcijo ali politični stranki,
- **Nekonvencionalna:** podpisovanje peticij, udeležba na demonstracijah, pisma bralcev, cestne zapore, grafitiranje, nasilni protesti, sodelovanje pri nenapovedanih stavkah, zasedanje poslopij in podobne aktivnosti.

(Vir: MSS)

VOLITVE

Volitve so politični postopek, med katerim upravičenci oddajo svoj glas, ki predstavlja njihovo pravico do udeležbe v političnem dogajanju, ter tako prenesejo svoje pravice na drugo osebo — na politika, ki se s tem ukvarja poklicno. Volilna pravica je danes v večini držav omejena le na državljanstvo in polnoletnost, vendar se kljub temu v nekaterih državah določene družbene skupine volitev ne smejo udeleževati (npr. kriminalci, ženske, ...). (vir: Wikipedija)

VOLITVE V SLOVENIJI

V Sloveniji volitve v državni zbor potekajo v osmih volilnih enotah, vsaka od njih pa je razdeljena na enajst okrajev. V vsakem od osemindesetih okrajev kandidirajo drugi kandidati. Iz vsake od osmih enot je izvoljenih enajst poslancev, ne pa tudi po en poslanec iz vsakega okraja (iz nekaterih okrajev ni izvoljen nihče, iz drugih pa tudi do štirje kandidati). Poslanski mandati se razdeljujejo na dveh ravneh. Najprej na ravni volilne enote, nato pa še (preostali mandati) na ravni države. V praksi to pomeni, da se na ravni enot razdeli okoli dve tretjini sedežev, preostala tretjina pa na ravni države. Tako se razdeli 88 mandatov. Preostala dva sedeža zasedeta predstavnika italijanske in madžarske manjšine, ki se volita posebej (v deveti in deseti volilni enoti) po tako imenovanem Borda sistemu. Na ta način je skupaj izvoljenih 90 poslancev.

Sam potek razdeljevanja glasov je sledeč:

1. Seštejejo se vsi glasovi na državni ravni in se razporedijo po strankah.
2. Odstranijo se glasovi za stranke oz. liste, ki niso presegle volilnega praga.
3. Po Dhonovi formuli se sorazmerno razdelijo sedeži na preostale stranke.
4. Vsaka stranka oz. lista, ki je v volilni enoti dosegla dvanajstino glasov, dobi en glas in sicer sedež prejme kandidat zmagovalne stranke, ki je prejel največ glasov.
5. Po Droopovi kvoti razdelijo nadaljnje glasove. Vsaka lista oz. stranka, ki je osvojila dve dvanajstini glasov, prejme še en sedež in sicer drugo uvrščeni kandidat. Nato se razdeljevanje nadaljuje: tisti, ki so osvojili tri dvanajstine glasov, prejmejo tretji sedež.
6. Preostale sedeže (tretjina sedeža) se razdeli ponovno po Dhondtovi formuli. Pri tej zadnji razdelitvi pridejo v štetje tudi glasovi iz tujine.

(vir: DVK, Wikipedija)

Volilni prag

Volilni prag za vstop v parlament je 4 %.

Volilne enote

Zakon določa naslednje volilne enote:

- VE1 Kranj,
- VE2 Postojna,
- VE3 Ljubljana, Center,
- VE4 Ljubljana, Bežigrad,
- VE5 Celje,
- VE6 Novo mesto,
- VE7 Maribor,
- VE8 Ptuj.

Dosedanje volitve

Dosedanje volitve: 1992, 1996, 2000, 2004, 2008, 2011, 2014, 2018.

Evropske volitve

Evropske volitve so volitve slovenskih evroposlancev oz. slovenskih predstavnikov v Evropskem parlamentu.

Dosedanje volitve: 2004, 2009, 2014, 2019.

Lokalne volitve

Lokalne volitve so volitve, ki potekajo le na določenem ozemlju Slovenije (po navadi na ozemlju občine); na njih občani volijo svoje predstavnike za župane, občinski zbor, mestni zbor, ...

Dosedanje volitve: 1994, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014, 2018.

Referendumi

Referendum je odločanje volilnih upravičencev o referendumskem vprašanju. V Sloveniji se razlikuje med ustavno revizijskimi, zakonodajnimi referendumi in referendumi o ustanovitvi občine. Rezultati vseh referendumov so obvezujoči, razen kadar se razpiše predhoden posvetovalni referendum na državni ali lokalni ravni. Referendumi so lahko splošni, kar pomeni, da veljajo za celotno Slovenijo ali pa lokalni, ki potekajo le na določenem ozemlju.

Leta 2013 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel ustavna dopolnila, s katerimi je odpravil pravico poslancev Državnega zbora in svetnikov Državnega sveta predlagati referendum ter prvič uvedel kvorum – prag 20 odstotkov volilnih upravičencev, nad katerim bo referendum veljaven.

Dosedanji referendumi

Poznamo več vrst referendumov:

- zakonodajni referendum,
- posvetovalni referendum,
- referendum o spremembi ustave (v Sloveniji še ni bil izveden),
- referendum o mednarodnih povezavah (v Sloveniji še ni bil izveden).

Kot uspešen referendum je označen tisti referendum, s katerim je predlagatelj dosegel želeni rezultat.

VOLILNA PRAVICA

Najpomembnejši element volilnega sistema je volilna pravica, ki je ena od temeljnih političnih pravic vsakega državljana. Volilno pravico delimo na aktivno in pasivno. Aktivna volilna pravica se nanaša na krog oseb, ki imajo pravico voliti predstavniška telesa, medtem ko se pasivna volilna pravica nanaša na krog oseb, ki imajo pravico, da so izvoljene za člane teh teles.

Poznamo neposredno in posredno volilno pravico. Ko volivci sami brez posrednika glasujejo za člane predstavniškega telesa, govorimo o neposredni volilni pravici. Nasprotno, ko volivci izberejo zgolj elektorje, volilne predstavnike, ki potem izvolijo člane predstavniškega telesa, govorimo o posredni volilni pravici.

Volilna pravica je splošna in enaka, kar pomeni, da je univerzalna pravica vsakega državljana, ki je dopolnil 18 let. Vsak ima pravico voliti in biti izvoljen ne glede na razredno, narodnostno, raso, ekonomsko ali drugo pripadnost. Volilna pravica je podrobneje urejena z zakonom o volitvah v državni zbor. Zakon pa lahko določi, pod katerimi pogoji imajo volilno pravico tudi tujci. Volilna pravica pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti je posebej urejena za volitve poslancev teh narodnih skupnosti, saj imajo pravico voliti in biti voljeni za poslanca italijanske oziroma madžarske skupnosti le pripadniki teh skupnosti, ne pa tudi državljani.

Vsakemu volivcu mora biti po volilni zakonodaji zagotovljena svoboda glasovanja. Svobodna volilna pravica pomeni, da lahko volivci resnično svobodno izbirajo med različnimi kandidati oziroma političnimi strankami na volitvah. Svoboda volitev obsega tudi pravico vsakega volivca, da uveljavi svojo volilno pravico ali pa ne. Načelo svobodne volilne pravice je zlasti poudarjeno tudi v ustavi pri volitvah v državni zbor, vendar je treba glede na naravo ustavne ureditve to načelo upoštevati kot splošno načelo, ki velja za vse volitve. Navedeno načelo svobodne volilne pravice je tesno povezano tudi z načelom tajnosti glasovanja. Ta je v našem volilnem sistemu določena že v ustavi in natančneje razčlenjena v volilni zakonodaji. (vir: DVK)

Evidenca volilne pravice

Poznamo dva načina evidentiranja volilne pravice: stalno in občasno. V Sloveniji se uporablja stalna evidenca volilne pravice, ki pa je občasno kombinirana z občasno evidenco (to predstavljajo volilni imeniki za pripadnike italijanske in madžarske narodnosti in pripadnike romske skupnosti). Stalno evidenco volilne pravice sestavljajo:

- evidenca volilne pravice državljanov Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,
- evidenca volilne pravice državljanov EU s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,
- evidenca volilne pravice državljanov Republike Slovenije, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji,
- evidenca volilne pravice za volitve v evropski parlament.

Stalna evidenca volilne pravice se vodi v registru stalnega prebivalstva v upravni enoti in centralnem registru prebivalstva Republike Slovenije, kar je določeno z Zakonom o evidenci volilne pravice. Za vsake volitve in glasovanje se na podlagi evidence volilne pravice sestavijo volilni imeniki za vsa volišča na območju države. Poleg teh se za posamezne volitve sestavijo tudi volilni imeniki:

- državljanov Republike Slovenije, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji (za volitve predsednika republike in državnega zbora),
- državljanov Republike Slovenije, pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti (za volitve državnega zbora in lokalne volitve),
- državljanov Republike Slovenije, pripadnikov romske skupnosti (za lokalne volitve).

Za volitve v evropski parlament se prav tako sestavi poseben volilni imenik državljanov Republike Slovenije in državljanov Evropske unije, ki imajo volilno pravico na teh volitvah.

Varstvo volilne pravice in ugovor

Volilna pravica je temeljna politična pravica in je zato varovana s pravnimi sredstvi. Po naši zakonodaji je uveljavljanje varstva volilne pravice zagotovljeno v postopku pred volilnimi komisijami, pred državnim zborom, zagotovljeno pa je tudi sodno varstvo volilne pravice pred sodišči in pred ustavnim sodiščem. (vir: DVK)

DEMOKRACIJA

Demokracija Beseda demokracija izvira iz grščine: »demokratia«: demos — ljudstvo; Kratein — vladati.

Kaj je demokracija?

Demokracija je državna ureditev, v kateri ne odloča en sam človek, ampak ljudstvo. Oblast torej izvira iz ljudstva.

Zgodovina demokracije

Demokracijo so začeli uvajati v Stari Grčiji, v 5.st.pr.n.št. Državo je vodilo ljudstvo. »Ljudstvo« so v takratnem obdobju predstavljali beli moški, starejši od 28 let.

Oblika demokracije v Sloveniji

Parlamentarna demokracija. To je oblika demokracije, v kateri se oblast deli na zakonodajno, izvršno, sodno.

Kako deluje parlamentarna demokracija?

Sestavljajo jo tri veje oblasti – zakonodajna, izvršna in sodna oblast – ki so med seboj ločene, neodvisne in enakopravne. Zakonodajna nadzira izvršno oblast, sodna pa zakonodajno in izvršno oblast.

Kako delujejo zakonodajna, izvršna in sodna oblast?

Različne politične stranke in njeni člani, kot predstavniki ljudstva, tekmujejo za večino v izvršilni in zakonodajni oblasti. Izvršilno oblast predstavlja vlada, zakonodajno pa državni zbor (parlament), ki sprejema zakone. Sodno oblast izvajajo sodišča.

Kaj je zakonodajna oblast?

Zakonodajna oblast je pravica do izdajanja zakonov. Predstavlja jo parlament, ki pripravlja in sprejema zakone – sprejema najpomembnejše odločitve v državi.

Kaj je izvršilna oblast?

Izvršilna oblast je tista oblast, ki skrbi za redno upravljanje države in njenih organov ter izvajanje zakonov.

Kaj je parlament?

Parlament sestavljajo posamezniki, ki tvorijo politično demokratično telo. Izvoljeni so bili s strani ljudi, da odločajo v njihovem imenu. Parlament omogoča ljudstvu, da izraža svojo voljo.

Na kakšen način vlada ljudstvo?

Po ustavi ima v Sloveniji oblast ljudstvo. Ljudstvo svojo voljo izraža z volitvami. Državljeni lahko na različne načine spremljajo in vplivajo na delo parlamenta. S peticijo, ljudsko iniciativa, referendumi ipd.

Kdo lahko v Sloveniji voli?

Vsak polnoleten državljani ima pravico, da voli (pasivna volilna pravica) in da je voljen (aktivna volilna pravica).

OBČINA ≠ URAVNA ENOTA

Kaj je občina?

Veljavna zakonodaja določa, da je občina lokalno samoupravna skupnost, ki zagotavlja:

- osnovno šolanje,
- primarno zdravstveno varstvo občanov,
- preskrbo z življenjskimi potrebščinami,
- komunalno opremljenost,
- poštne storitve,
- finančne storitve hranilnice ali banke,
- knjižnico in prostore za upravno dejavnost lokalne skupnosti.

Občina mora imeti po zakonodaji najmanj 5.000 prebivalcev, čeprav je lahko ta pogoj zaradi geografskih, obmejnih, narodnostnih, zgodovinskih ali gospodarskih razlogov omiljen, tako da ima lahko občina tudi manj kot 5.000 prebivalcev.

Glede na tip občine se delijo na mestne občine in navadne občine. Mestne občine v Sloveniji so: Ljubljana, Maribor, Ptuj, Celje, Kranj, Novo mesto, Nova Gorica, Koper, Murska Sobota, Slovenj Gradec in Velenje. (vir: Wikipedija)

Kaj je upravna enota?

Upravna enota sodi med organe državne uprave — in ne med člene lokalne samouprave. Predstavlja vez med državo in državljani, saj za državljane in pravne osebe zagotavlja storitve iz različnih področij:

- notranjih zadev (osebni dokumenti, prijava prebivališča, zadeve javnega reda, področje tujcev, matičnih zadev, upravne zadeve prometa ...),
- graditve objektov in drugih posegov v prostor (gradbeno dovoljenje, uporabno dovoljenje),
- kmetijstva (promet s kmetijskimi zemljišči, status kmeta, zaščitene kmetije ...),
- denacionalizacije,
- žrtev vojnega nasilja itd.

Upravne enote so prva stopnja, ki sodijo na področje državne pristojnosti, ko gre za upravne zadeve, saj opravljajo določene naloge iz pristojnosti ministrstev. Posebej pomembno je, da opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela organov lokalnih skupnosti in nadzor nad primernostjo in strokovnostjo dela teh organov v zadevah iz državne pristojnosti, ki so prenesene na lokalno skupnost. Ob tem upravne enote vodijo nekatere uradne evidence. (vir: Zlatikamen.si)

Organi v občini:

- Občinski svet,
- Župan,
- Nadzorni odbor.

Kdo imenuje župana?

Pravico do izvolitve župana imajo prebivalci občine, ki imajo v občini tudi stalno prebivališče. Župana volijo na neposrednih, tajnih volitvah po dvokrožnem, večinskem volilnem sistemu.

Kdo imenuje podžupana?

Imenuje in razreši ga župan.

Kaj je občinski svet?

Občinski svet je najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine. Občinski svet ima 7 – 45 članov, ki svojo funkcijo opravljajo nepoklicno. Predstavnik občinskega sveta je župan, ki ga tudi sklicuje in vodi njegovo delo. Odločitve občinskega sveta izvršujeta župan in občinska uprava. Delovna telesa občinskega sveta so:

- Odbori,
- Komisije,
- Svet.

Kaj je občinska uprava?

Občinska uprava opravlja upravne, strokovne in druge naloge v okviru pravic in dolžnosti občine. Župan predstavlja in zastopa občino ter nadzoruje, usmerja in daje navodila za vodenje občinske uprave. Je predstojnik občinske uprave. Občinsko upravo neposredno vodi direktor občinske uprave, ki ga imenuje in razrešuje župan. Naloge in pristojnosti občinske uprave:

- zakonito, pravočasno in učinkovito uresničevanje pravic, interesov in obveznosti strank in drugih udeležencev v postopkih,
- polna zaposlenost delavcev v občinski upravi in
- učinkovito sodelovanje z drugimi organi in institucijami.

Občinska uprava opravlja strokovne, upravne, organizacijsko-tehnične in administrativne naloge na področjih:

- Splošnih zadev,
- normativno pravnih zadev,
- upravnih zadev,
- javnih financ,
- gospodarskih dejavnosti in kmetijstva,
- družbenih dejavnosti,
- varstva okolja in urejanja prostora,
- gospodarskih javnih služb in infrastrukture,
- gospodarjenja s stavbnimi zemljišči.

Kaj sestavlja občinsko upravo v občini?

- Direktor občinske uprave,
- Urad župana,
- Oddelek za javne finance,
- Oddelek za javne finance,
- Oddelek za okolje, prostor in promet,
- Oddelek za splošne in družbene zadeve,
- Medobčinski urad in
- Skupna občinska uprava.

Skupnost

Kaj je nadzorni odbor?

Nadzorni odbor je najvišji organ javne porabe v občini. V skladu s svojimi pristojnostmi opravlja nadzor nad:

- Razpolaganjem s premoženjem v občini,
 - nadzoruje namenskost in smotrnost porabe sredstev občinskega proračuna,
 - nadzoruje finančno poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev.
- (vir: Uradni list RS)

Javni zavodi Zavodi so organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička. Zavode lahko ustanovijo domače in tuje fizične in pravne osebe, če ni za posamezne dejavnosti ali za posamezne vrste zavodov z zakonom drugače določeno.

Za opravljanje javnih služb se ustanovijo javni zavodi. Javni zavodi se lahko ustanovijo tudi za opravljanje dejavnosti, ki niso opredeljene kot javne službe, če se opravljanje dejavnosti zagotavlja na način in pod pogoji, ki veljajo za javno službo. Javne zavode ustanovijo republika, občine, mesto in druge z zakonom pooblašene javne pravne osebe.

Samoupravna narodnostna skupnost ima pravico soustanoviti ali tudi sama ustanoviti javni zavod, ki opravlja dejavnost, pomembno za uresničevanje pravic narodnosti. Soustanovitelji javnega zavoda so lahko tudi druge pravne in fizične osebe. (vir: PISRS, Zakon o zavodih)

Kaj je krajevna/vaška/četrtna skupnost?

Občina lahko na svojem območju ustanovi manjše dele lokalne samouprave. To so krajevne, četrtne in ali vaške skupnosti. Občina na te skupnosti s statutom prenese del svojih nalog. Pri tem gre zlasti za:

- lokalne javne službe,
- vzdrževanje krajevnih cest in drugih javnih površin,
- upravljanje premoženja, namenjenega za potrebe krajevnega prebivalstva,
- pospeševanje kulturne in drugih društvenih dejavnosti. (vir: Zlatikamen.si)

PRIMERI DOBRIH PRAKS

Dobre prakse aktivnega državljanstva se kažejo v vsaj dveh tretjinah lokalnih okolij v Sloveniji, navezujejo se tudi na regionalne, nacionalne in evropske dobre prakse. Mladi se udeležujejo, izražajo svoje interese, pripomorejo k uresničevanju lastnih želja ter idej, aktivno participirajo ter prispevajo k družbi.

Zelo pomembno je, da je mladim ta možnost v vsakem lokalnem okolju tudi predstavljena, saj pogosto ne vedo, da jo imajo. Kot ključen člen predstavljanja možnosti kot tudi nudenja primerne podpore se tako v lokalnih okoljih poudarjajo mladinske organizacije, med katere sodijo tudi mladinski centri. Zbrani primeri so nabor prepoznanih dobrih praks s portala mlad.si.

1. PRIMER VSTOPANJA DRŽAVNIH INŠTITUCIJ V LOKALNA OKOLJA — OPORA AKTIVNI PARTICIPACIJI

<http://mlad.si/2018/01/rastimo-skupaj-vkljucejemo-lokalno-2/>

2. PRIMER AKTIVACIJE MLADIH V LOKALNEM OKOLJU — PRIPRAVA TRATEGIJE S PODPORO PROGRAMA ERASMUS+

<http://mlad.si/2018/01/erasmus-projekt-mladi-za-veleje/>

3. PRIMER AKTIVNEGA POVEZOVANJA V LOKALNI SKUPNOSTI

<http://mlad.si/2018/01/povezani-lokalno-smo-mocnejsi-globalno/>

4. PRIMER POVEZOVANJA DRUŠTEV NA LOKALNI RAVNI

<http://mlad.si/2017/12/sentjurska-mladinska-drustva/>

5. PRIMER REGIONALNEGA POVEZOVANJA MLADIH IN PODJETNIKOV

<http://mlad.si/2017/12/sola-za-lajf-2/>

6. PRIMER LOKALNE AKTIVACIJE MLADIH NA PODROČJU ZDRAVJA IN PREVENTIVE

<http://mlad.si/2017/12/zuram-s-prijatelji-ne-z-drogo-9/>

7. PRIMER VKLJUČEVANJA MEDNARODNE PROSTOVOLJNE SLUŽBE IN AKTIVNE LOKALNE MLADINE

<http://mlad.si/2017/12/na-sodu-smodnika/>

8. PRIMER UPORABE MULTIMEDIJSKIH ORODIJ ZA AKTIVACIJO MLADIH

<http://mlad.si/2017/12/video-delavnice-s-srednjesolci/>

9. PRIMER AKTIVACIJE MLADIH V LOKALNI SKUPNOSTI PREKO VEČJIH
PRIPRAVLJENIH PROJEKTOV NA NACIONALNI RAVNI

<http://mlad.si/2017/03/s-polno-paro-proti-280-poletnim-oratorijem/>

10. PRIMER VKLJUČEVANJA MLADIH PREKO GLASBE

<http://mlad.si/2017/03/z-mladim-i-glasbeniki/>

11. PRIMER UPORABE MEDNARODNIH PROJEKTOV ZA PSOLEDIČNO
AKTIVACIJO MLADIH V LOKALNEM OKOLJU

<http://mlad.si/2017/03/mladi-aktivni-drzavljan-v-solunu/>

12. PRIMER AKTIVACIJE MLADIH PREKO FORMALNIH IZOBRAŽEVALNIH
USTANOV

<http://mlad.si/2017/12/pravo-terensko-delo-studentov/>

13. PRIMER AKTIVACIJE V EKOLOŠKI TEMATIKI

<http://mlad.si/2017/12/izmenjevalnica/>

14. PRIMER IZPOSTAVLJANJA DRUŽBENO KRITIČNEGA MNENJA

<http://mlad.si/2017/11/uspesno-koncan-projekt-blizu-vas/>

15. PRIMER INDIVIDUALNE AKTIVACIJE S PODPORO SKUPNOSTI

<http://mlad.si/2017/09/s-starim-papirjem-do-samostojne-poti/>

16. PRIMER AKTIVACIJE MLADIH V SKUPINI

<http://mlad.si/2017/08/iskanje-kontrolnih-tock-in-samega-sebe/>

17. PRIMER USTANOVITVE ORGANIZACIJE

<http://mlad.si/2017/07/moosvid/>

18. PRIMER AKTIVACIJE MLADIH PRI SPREMLJANJU STRUKTURIRANEGA
DIALOGA

<http://mlad.si/2017/06/monitoring-skupina-ze-v-polnem-teku/>

Strukturirani dialog /mladinski dialog

Strukturirani dialog na področju je inštrument, s katerim se mladi, mladinske organizacije in mladinski sveti ter raziskovalci s področja mladine aktivno vključujejo v politični dialog z odgovornimi za mladinsko politiko. S tem mladim omogoča, da se seznanijo s posameznimi izzivi, izrazijo svoje mnenje in s tem oblikujejo ukrepe kot podporo političnim odločitvam, s katerimi se mladi kasneje lažje poistovetijo in jih sprejmejo za legitimne.

Nacionalni pripravljalni proces za izvajanje strukturiranega dialoga na EU ravni vodi Mladinski svet Slovenije, usmerja ga nacionalni usmerjevalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Mladinskega sveta Slovenije, Mreže Mama, nacionalne agencije programa Erasmus+:Mladi v akciji, Urada RS za mladino, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

(URSM)

Strukturiran dialog ne pomeni, da morajo mladi vzpostaviti dialog izključno z lokalnimi politikami. Dialog se lahko vzpostavi s katerim koli deležnikom v okolju.

Deležnik = Stakeholder = Zainteresirana skupina

Deležniki so namreč tako kot mladi, odgovorni za kvaliteto in rezultate mladinskega dela:

- **Nacionalna oblast** — preko mladinske politike, zakonodajo in financiranje ter preko podpore drugim deležnikom.
- **Regionalna/lokalna oblast** — preko politike, financiranja in drugih oblik podpore.
- **Ponudnik/izvajalec mladinskega dela** — preko njihovega opravljanja, upravljanja, nadzorovanja in vrednotenja mladinskega dela.
- **Učitelji in trenerji ter sodelavci drugih oblik izobraževalnih institucij** — preko kvalitete in smiselnosti učenja in treningov, ki jih ponujajo.
- **Raziskovalne institucije** — preko vključevanja v študije o mladinskem delu in/ali mladini, njihovem življenju, potrebah in možnostih.

(European Commission: Quality Youth Work: A common framework for the further development of youth work – Report from the Expert Group on Youth Work Quality Systems in the EU Member States)Strukturirani dialog /mladinski dialog)

mladinski dialog

Druge oblike aktivne participacije

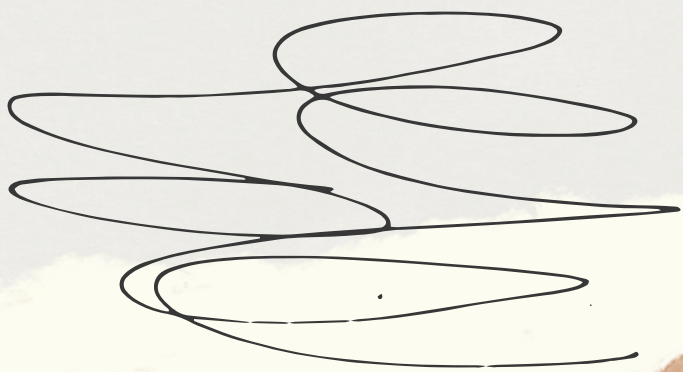
Iz praks mladinskih centrov v Sloveniji lahko izluščimo različne oblike aktivne participacije mladih, ki imajo prav tako elemente političnega dialoga, pa same po sebi niso strukturirani dialog. Tako smo opazili, da so mladinski centri razvili sledeče oblike političnega dialoga:

1. Mladinski parlament — mladi se enkrat letno srečajo z lokalnimi odločevalci
2. Mladinski svet lokalnih skupnosti — na osnovi Zakona o mladinskih svetih se ustanovi mladinski svet in deluje v lokalni skupnosti glede na namen, s katerim je bil ustanovljen
3. Lokalni urad za mladino — lokalni odločevalci na občinskem nivoju zaposlijo eno osebo, ki je strokovnjak za mladinsko polje
4. Posvetovalna mladinska telesa — neorganizirana mladina se srečuje z različnimi odgovornimi ustanovami v lokalnem okolju
5. Politični podmladki
6. Projektno delo

*Aktivna
participacija*

VIRI

- DVK – Državna volilna komisija (<http://www.dvk-rs.si/>)
- MSS: Aktivno državljanstvobrošura. Avtorji: Borut Cink, Pika Kofol, Tomaž Pušnik (<http://www.mss.si/datoteke/dokumenti/AktivnoDrzavljanstvo.pdf>)
- Veliki slovar tujk, 2006
- Wikipedija (<https://sl.wikipedia.org/wiki/>) — volitve, demokracija, hierarhija potreb
- Zakon o lokalni samoupravi (<https://zakonodaja.com/zakon/zls>)
- Zakon o zavodih
- Ustava Republike Slovenije (<http://www.usrs.si/media/ustava.republike.slovenije.pdf>)
- Slovar slovenskega knjižnega jezika
- MOVIT (www.mva.si)
- Portal mlad.si (www.mlad.si)
- Filantropija (<http://www.filantropija.org/aktivno-drzavljanstvo/>)
- Inštitut Antona Trstenjaka (<http://www.inst-antonatrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1433.html>)
- Mlad.si (www.mlad.si)
- ZJIMS – Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (<https://zakonodaja.com/zakon/zjims>)
- Uradni list Republike Slovenije
- Zlatikamen.si (<http://www.zlatikamen.si/uporabno/abc-lokalnih-skupnosti/>)

Ma Ma je zakon